

Kungl. Maj:ts Förordning (1961:568) om brandfarliga varor

Inledande bestämmelser

1 §

1 mom. Till brandfarliga varor hänförs i denna förordning:

- a) gas som vid en temperatur av +21° Celsius eller därunder kan antändas och brinna i luft (brandfarlig gas);
- b) vara i flytande eller halvfast form med en flampunkt av lika med eller lägre än +55° Celsius samt – oavsett flampunkten – motorbrännolja och eldningsolja (brandfarlig vätska); samt
- c) annan vara än under a) och b) därest Konungen förordnar att den skall omfattas av bestämmelserna i denna förordning.

2 mom. Brandfarliga vätskor indelas i fyra klasser, nämligen

klass 1: vätskor med en flampunkt lägre än +21° Celsius,

klass 2 a: vätskor med en flampunkt lika med eller högre än 21° men lägre än eller lika med 30° Celsius,

klass 2 b: vätskor med en flampunkt högre än +30° men lägre än eller lika med +55° Celsius,

klass 3: motorbrännolja och eldningsolja med en flampunkt högre än +55° Celsius.

Kan en vätska med hänsyn till sin sammansättning bedömas vara mindre brandfarlig än dess flampunkt anger, äger kommerskollegium förorda att vätskan skall hänföras till en klass för vätskor med högre flampunkt.

3 mom. Flampunkt fastställs i flampunktsapparat med sluten degel i enlighet med de närmare föreskrifter kommerskollegium meddelar.

2 §

Förteckning över de i handeln vanligen förekommande slagen brandfarliga varor skall upprättas och offentliggöras av kommerskollegium. I förteckningen skola för varje varuslag lämnas uppgifter som bedömas vara av särskild betydelse vid tillämpningen av denna förordning. För brandfarlig vätska skall flampunkten angivas och uppgift lämnas om den klass till vilken vätskan hör.

Tillägg till och ändring i förteckningen offentliggöres vid lämplig tidpunkt.

3 §

Uppkommer tvekan huruvida viss vara är brandfarlig enligt [1 §](#) denna förordning eller, i fråga om brandfarlig vätska, till vilken klass den hör, ankommer på kommerskollegium att på begäran meddela beslut härom. För undersökning som föranledes av dylik begäran skall sökanden gälda ersättning.

4 §

Envar som tager befattning med brandfarlig vara skall därvid iakttaga den försiktighet som till förebyggande av skada genom brand och annorledes betingas av omständigheterna.

För förvaring, hantering, transport samt försäljning av brandfarlig vara kräves tillstånd eller anmälan i den omfattning, varom stadgas enligt denna förordning.

5 §

Anordning för förvaring, hantering, transport eller försäljning av brandfarlig vara skall vara utförd på ändamålsenligt och betryggande sätt. Där kommerskollegium så förordnat, skall anordningen vara av myndighet godkänd för sitt ändamål innan den saluhålles, försäljes eller nyttjas.

6 §

I beslut eller föreskrift enligt denna förordning må åtgärd icke föreskrivas vilken är mera betungande än som är skäligt med hänsyn till det med åtgärden avsedda syftet.

Undantagsbestämmelser

7 §

Statlig myndighet är befriad från skyldighet att söka tillstånd enligt denna förordning. I fall då myndigheten vidtager åtgärd, som skulle fordrat tillstånd, skall myndigheten utan dröjsmål underrätta brandchefen.

Konungen äger förordna, att anläggning, över vilken försvarsmakten förfogar, samt brandfarlig vara, som omhänderhaves av försvarsmakten, skall vara undantagen från tillämpning av denna förordning eller viss bestämmelse däri.

I fråga om brandfarliga varor i statens besittning i annat fall än i andra stycket sägs må vederbörande centrala förvaltningsmyndighet i samråd med kommerskollegium beträffande förvaring meddela särskilda föreskrifter att träda i stället för motsvarande bestämmelser i denna förordning.

8 §

Angående transport av brandfarlig vara å järnväg, med luftfartyg, ombord å fartyg, som tillhör staten, ävensom å annan än staten tillhörigt fartyg, som är underkastat inspektion enligt lagen om tillsyn av fartyg, samt angående tillfällig förvaring i samband med sådan transport skall gälla vad därom stadgas av vederbörande centrala förvaltningsmyndighet.

Beträffande transport av brandfarlig vara till eller från länder, som anslutit sig till internationella fördraget angående godsbefordran å järnväg gäller dock vad i sådant avseende stadgats i detta fördrag.

Om befordran av brandfarlig vara med posten gäller vad som särskilt stadgats.

9 §

För förvaring och hantering av brandfarlig vara å sjukvårdsinrättning samt i samband med apoteksrörelse äger medicinalstyrelsen, såvitt varan är avsedd för medicinskt bruk, i samråd med kommerskollegium meddela särskilda föreskrifter att träda i stället för motsvarande bestämmelser i denna förordning.

10 §

Denna förordning skall ej äga tillämpning å förvaring av brandfarlig vara, vilken är innesluten i fortskaffningsmedels eller rörligt arbetsredskaps fasta bränslebehållare eller ock i stationär motors fasta bränslebehållare, därest dennas rymd ej överstiger 100 liter.

11 §

Stadgandena i denna förordning om förvaring, transport och försäljning skola icke äga tillämpning på brandfarlig vätska, som innehåller minst 30 viktprocent vatten i enhetlig blandning och har högre flampunkt än +21° Celsius.

12 §

Vara, på vilken förordningen om explosiva varor är tillämplig, skall vara undantagen från tillämpning av denna förordning.

13 §

1 mom. Kommerskollegium må förordna, att brandfarlig gas skall vara undantagen från tillämpningen av bestämmelser som meddelas i denna förordning eller med stöd därav, såvitt gasen förvaras, hanteras eller transporteras vid ett tryck som ej överstiger ett kilopond per kvadratcentimeter övertryck.

2 mom. I tillstånd som myndighet meddelar enligt denna förordning må med medgivande av kollegium givas föreskrift, som innebär undantag från gällande bestämmelse om brandfarliga varor.

Myndigheter

14 §

1 mom. Kommerskollegium skall utfärda de närmare föreskrifter som erfordras för tillämpningen av denna förordning vilka må finnas erforderliga.

Där så finnes påkallat, äger kollegium förordna att anordning av visst slag för förvaring, hantering, transport eller försäljning av brandfarliga vara icke må saluhållas, försäljas eller nyttjas, med mindre av kollegium utsedd myndighet på grundval av verkställda prov och undersökningar utfärdat intyg att anordningen till sin typ är betryggande från säkerhetssynpunkt och i övrigt lämplig för sitt ändamål (typgodkännande)

Innan kollegium meddelar föreskrift eller förordnande som rör annan myndighets ämbetsområde, skall kollegium samråda med denna myndighet. Kan vid samråd enighet ej uppnås, skall ärendet underställas Konungen för avgörande.

Anvisning som berör annan myndighets ämbetsområde må icke utfärdas, förrän kollegium samrått med myndigheten.

Det åligger kollegium att verka för enhetlighet i tillämpningen av gällande bestämmelser om brandfarliga varor samt att med uppmärksamhet följa utvecklingen på området.

15 §

1 mom. Sprängämnesinspektionen skall lämna vederbörande myndigheter tekniskt sakkunnigt biträde vid tillämpningen av gällande bestämmelser om brandfarliga varor. Härjämte må inspektionen tillhandagå allmänheten med råd och anvisningar i fall där så begäres.

På inspektionen ankommer jämväl att utöva tillsyn över efterlevnaden av förordningen samt att, där mot denna stridande förhållande finnes föreligga, föranstalta om rättelse genom anvisning till den felande. Vinnes icke rättelse, skall inspektionen anmäla förhållandet till brandchefen samt polis- eller åklagarmyndigheten. För utövande av tillsynen äger inspektionen när helst den så påfordrar vinna tillträde till ställe eller utrymme, där brandfarlig vara förvaras, hanteras, transporteras eller saluhålles, så ock att kostnadsfritt utfå prov av varan.

2 mom. Har kommerskollegium föreskrivit att viss anordning icke må saluhållas, försäljas eller nyttjas utan typgodkännande av sprängämnesinspektionen, åligger det inspektionen att på begäran pröva fråga om sådant godkännande för anordningen. Inspektionen äger ock eljest då så begäres meddela typgodkännande, i den mån annan myndighet icke tillagts befogenheten att pröva frågan därom.

Finnes vid kontroll att saluhållen anordning, beträffande vilken typgodkännande meddelats, icke blivit utförd i enlighet med godkännandet, skall detta återkallas, om ej särskilda skäl äro till annat.

16 §

1 mom. Byggnadsnämnd skall, där annat ej stadgas i det följande, pröva ansökan om tillstånd och äger meddela förhandsbesked varom förmåles i denna förordning.

För byggnadsnämnds befattning med ärenden om brandfarliga varor skola de bestämmelser som gälla för nämndens handläggning av byggnadsärenden äga motsvarande tillämpning, såvida icke denna förordning föranleder annat.

2 mom. I beslut om tillstånd skall byggnadsnämnden ange den största mängd brandfarliga varor som får förekomma i den med tillståndet avsedda verksamheten ävensom meddela de särskilda föreskrifter i övrigt som äro erforderliga för att förebygga skada genom brand och annorledes.

3 mom. Tillstånd må helt eller delvis återkallas av byggnadsnämnden, om tillståndshavaren icke utnyttjat tillståndet inom tid som angivits i beslutet. Har tid ej angivits, må fråga om återkallelse på grund av förhållande som nyss sagts upptagas sedan ett år förflutit från dagen för beslutet.

Återkallelse av tillstånd må ock ske, därest tillståndshavaren åsidosatt i tillståndet meddelad föreskrift eller gällande bestämmelser om brandfarliga varor i övrigt och, trots anmaning av behörig myndighet, underlåtit att

vidtaga rättelse inom skälig tid.

Avser tillstånd anordning för vars uppförande eller inrättande byggnadslov och förfaller byggnadslovet eller upphör det eljest att gälla, skall tillståndet i motsvarande mån upphöra att gälla.

4 mom. Byggnadsnämnden skall på begäran verkställa avsyning som sägs i denna förordning samt, där avsyningen icke föranleder annat, lämna besked att avsynad anläggning eller anordning må tagas i bruk.

17 §

Brandchef åligger att mottaga anmälan som sägs i denna förordning, att på begäran av tillståndsmyndighet yttra sig i ärende enligt förordningen, att där särskilda omständigheter ej föranleder annat deltaga i avsyning samt att medverka i tillsynen över efterlevnaden av förordningen.

Förvaring

18 §

Fast behållare (cistern) för förvaring av brandfarlig gas eller brandfarlig vätska ovan eller under jord, i bergtrum eller i byggnad skall jämte tillbehör vara utförd i enlighet med föreskrifter som kommerskollegium utfärdar.

Vad sålunda stadgas skall gälla jämväl annan behållare för förvaring av brandfarlig vätska till större mängd än två liter eller av brandfarlig gas.

19 §

Lokaler och utrymmen för förvaring av brandfarlig vara skola vara så utförda och inredda, att betryggande säkerhet föreligger för att vid förvaringen skada icke vållas genom brand eller annorledes.

20 §

Plats på öppna marken, vilken användes för förvaring av brandfarlig vara (öppen lagerplats), skall vara så anordnad att särskild fara för skada genom brand eller annorledes icke föreligger.

21 §

1 mom. Cistern ovan jord skall anbringas på säkert underlag och så att för cisternen och dess tillbehör farliga sättningar icke uppstå. Vad sålunda stadgas skall gälla jämväl cistern i bergtrum.

Underjordisk cistern skall förläggas så att cisternen med tillbehör icke skadas till följd av sättningar eller inverkan av tjäle samt på sådant djup att skada ej uppstår till följd av passerande trafik eller i grannskapet uppkommen brand.

Cistern inom byggnad skall vara uppställd på fast underlag samt vara så anbringad att den ej utsättes för farlig uppvärmning. Cisternen skall vara förlagd till plats inom byggnaden, där den ej medför särskild fara.

2 mom. Montering av cistern, rör, pump, mätapparat och annan till cistern hörande del eller utrustning skall ske med noggrannhet och sakkunskap.

22 §

I anslutning till cistern och annan större behållare, vari brandfarlig gas eller brandfarlig vätska förvaras, skola betryggande anordningar finnas för att hindra skada genom spill eller utläckande vid fyllning, tappning och liknande åtgärd.

23 §

1 mom. Cistern ovan jord, avsedd för förvaring av större mängd brandfarlig vätska klass 1 än 3 000 liter, skall vara omgiven av tät och hållfast vall. Rymden av den sålunda bildade invallningen skall motsvara minst cisternens rymd.

Flera cisterner må omgivas av gemensam vall. Rymden av sådan invallning skall motsvara minst den största

cisternens rymd, ökad med en tiondel av de övriga cisternernas sammanlagda rymd. Överstiger samtliga cisterners sammanlagda rymd 10 000 kubikmeter, må dock rymden av invallningen icke understiga vad som motsvarar minst tre fjärdedelar av cisternernas sammanlagda rymd.

Vall må ej vara så hög att brandsläckning väsentligt försvåras. Där förhållandena på platsen så kräva, skall invallning uppdelas i lämpligt antal sektioner.

Där så med hänsyn till omständigheterna bedömes lämpligen kunna ske, må tillståndsmyndighet medgiva att i stället för invallning anordningar utföras för avledning av den brandfarliga vätskan till särskild plats. Utrymmet där skall motsvara minst cisternens rymd eller, därest fråga är om flera cisterner, minst den största cisternens rymd, ökad med en tiondel av de övriga cisternernas sammanlagda rymd.

2 mom. Tillståndsmyndighet äger i ärende rörande förvaring i cistern ovan jord av brandfarlig vätska klass 2 a, 2 b och klass 3 meddela föreskrift om invallning, avledning eller annan åtgärd till skydd mot skada genom läckage, i den mån sådan åtgärd finnes påkallad.

3 mom. Vid cistern ovan jord, avsedd för förvaring av brandfarlig vätska klass 1 och rymmande 3 000 liter eller mindre, skola åtgärder vara vidtagna för att hindra att skada uppstår genom utläckande vätska.

I anslutning till bergrumsanläggning för förvaring av brandfarlig vätska skola anordningar finnas som hindra vätskan att, om läcka uppstår, i större mängder rinna ut ur anläggningen.

I marken kring underjordisk cistern för förvaring av brandfarlig vätska skall, där det med hänsyn till förhållandena är nödvändigt, särskilt skydd vara anordnat som verksamt förhindrar skada till följd av läckage från cisternen.

24 §

1 mom. Cistern ovan jord, magasin, skjul, bergrumsanläggning och öppen lagerplats för förvaring av brandfarlig vara skola förläggas på sådant avstånd från kringliggande bebyggelse samt från brädgård och annat lättantändligt i grannskapet som är påkallat med hänsyn till förvaringsanordningarnas utförande, de brandfarliga varornas mängd och egenskaper, beskaffenheten av brandförsvaret på platsen samt övriga särskilda omständigheter (*skyddsavstånd*).

2 mom. Finnas inom samma område flera cisterner ovan jord, skola de ligga på sådant avstånd från varandra som från brandfaresynpunkt betingas av deras utförande, storlek och för dem vidtagna skyddsanordningar samt mängden och arten av de däri förvarade varorna (*säkerhetsavstånd*). Inom området skola huvudbrandgator och andra brandgator utläggas i den omfattning samt med den sträckning och bredd som med hänsyn till nämnda omständigheter är påkallat, varjämte området i erforderlig mån skall vara framkomligt för brandförsvarets fordon. Finnes inom området annan bebyggelse, skall vid utläggande av säkerhetsavstånd och brandgator hänsyn tagas jämväl härtill.

3 mom. Anläggning för förvaring av brandfarlig vara skall därest förhållandena det påkalla, vara på lämpligt sätt inhägnad.

25 §

1 mom. Den som vill samtidigt på samma ställe förvara brandfarlig gas i behållare med en sammanlagd rymd om mera än 4 000 liter eller brandfarlig vätska till större mängd än såvitt angår klass 1 3 000 liter, klass 2 a och 2 b sammanlagt 12 000 liter och klass 3 50 000 liter (förvaring i upplag) skall hava tillstånd till förvaringen.

För förvaring av mindre mängder brandfarlig gas eller brandfarlig vätska än i första stycket sägs (förvaring i förråd) krävas tillstånd allenast, om förvaringen avses skola ske i underjordisk cistern eller kommerskollegium det eljest föreskrivit.

I fall där tillstånd till förvaring i förråd icke erfordras, skall anmälan om förrådet göras till brandchefen, kollegium äger dock, då så finnes kunna ske med hänsyn till mängden av varorna, dessas beskaffenhet och egenskaper samt förvaringssättet och de omständigheter i övrigt under vilka förvaringen äger rum, i sina föreskrifter förordna att anmälan beträffande förråd av visst slag icke är nödvändig.

2 mom. I bostad, kontor och annat utrymme, som ej inrättats för förvaring, hantering eller försäljning av brandfarlig vara så ock i lokal och utrymme, som väl inrättats för sådant ändamål men äro belägna inom byggnad där människor bo eller eljest varaktig uppehålla sig, må brandfarlig vara icke förvaras i större mängd än kollegium angivit i sina föreskrifter.

26 §

Tillstånd, avseende rätt att inom upplagsområde förvara brandfarlig gas eller brandfarlig vätska i flera cisterner, må beviljas utan att närmare bestämmelser om cisternernas storlek och läge lämnas i beslutet (områdestillstånd). I sådant fall skola dock föreskrifter meddelas dels beträffande den ungefärliga mängd gas eller vätska som högst må förvaras inom området, dels rörande den allmänna planeringen av området såvitt angår platser för olika cisterngrupper, huvudbrandgator och andra brandgator, skydds- och säkerhetsavstånd, invallning, vägar och andra transportleder, avloppssystem samt vattenförsörjning och andra anordningar för brandsläckning, dels ock angående vad i övrigt bör särskilt iakttagas i samband med förvaringen.

27 §

På ansökan av den, som avser att själv nyttja eller åt annan upplåta visst område för förvaring av större mängder brandfarlig gas eller brandfarlig vätska, äger tillståndsmyndigheten lämna besked, huruvida området med hänsyn till sin belägenhet och beskaffenhet, landskapsbilden, hälsovården, vattenförhållandena, brandförsvaret samt befintlig eller planlagd bebyggelse är lämpligt för ändamålet (förhandsbesked). Finnes så vara fallet, bör tillståndsmyndigheten i förhandsbeskedet ange de huvudsakliga villkor, som skola vara uppfyllda för att tillstånd till förvaring inom området efter ansökan skall kunna meddelas.

28 §

Förvaring för vilken tillstånd meddelats enligt 25 § 1 mom. eller 26 § må icke påbörjas, innan de för förvaringen avsedda anordningarna avsynats samt besked lämnats att de må tagas i bruk.

29 §

Upplag skall förestås av tillståndshavaren eller annan lämplig, av honom utsedd person. Föreståndare skall vara väl förtrogen med de brandfarliga varornas beskaffenhet och egenskaper samt med befintliga skydds- och säkerhetsanordningar. Han är ansvarig för att förvaringen sker i enlighet med därför gällande bestämmelser.

Utses någon att vid förfall för föreståndaren inträda såsom dennes ställföreträdare, skall vad i första stycket stadgas äga motsvarande tillämpning beträffande honom.

Tillståndshavaren skall skriftligen underrätta brandchefen om föreståndares och ställföreträdares namn, bostad och telefon.

Hantering

30 §

Anordning för tillverkning eller bearbetning, förbrukning eller annan användning av brandfarlig vara skall vara så utförd, att det föreligger betryggande säkerhet för att vid hanteringen av varan skada icke vållas genom brand eller annorledes.

31 §

Lokal, byggnad och annan anläggning för hantering av brandfarlig vara skola vara så utförda och inredda, att hanteringen icke medför särskild fara för omgivningen eller för de med hanteringen sysselsatta.

32 §

1 mom. Erforderligt skyddsavstånd skall hållas från byggnad och annan anläggning, som helt eller delvis nyttjas för hantering i större omfattning av brandfarlig vara, till kringliggande bebyggelse, brädgård och annat lättantändligt i grannskapet.

2 mom. Finnas inom samma område flera byggnader, om vilka sägs i 1 mom., skall mellan dem hållas erforderligt säkerhetsavstånd samt huvudbrandgator och andra brandgator utläggas i den omfattning samt med den sträckning och bredd som med hänsyn till omständigheterna är påkallat. Området skall i erforderlig mån vara

framkomligt för brandförsvarets fordon. Finnes inom området annan bebyggelse, skall vid utläggande av säkerhetsavstånd och brandgator hänsyn tagas jämväl härtill.

3 mom. Anläggning som avses i denna paragraf skall, därest förhållandena det påkalla, vara på lämpligt sätt inhägnad.

33 §

Den som vill yrkesmässigt tillverka eller bearbeta brandfarlig vara eller ock nyttja sådan vara för yrkesmässig tillverkning eller bearbetning av annan vara skall hava tillstånd till hanteringen.

Då så finnes kunna ske med hänsyn till hanteringssätt, hanterad varas mängd, beskaffenhet och egenskaper samt de omständigheter i övrigt under vilka hanteringen äger rum, äger dock kommerskollegium i sina föreskrifter förordna att tillstånd skall ersättas med anmälan om hanteringen till brandchefen eller att varken tillstånd eller anmälan erfordras.

34 §

Hantering för vilken tillstånd meddelats enligt 33 § må icke påbörjas, innan de för hanteringen avsedda anordningarna avsynats samt besked lämnats att de må tagas i bruk.

Utan hinder av att avsyning ej verkställts må, om brandchefen efter samråd med sprängämnesinspektionen det medger, försöksdrift äga rum.

35 §

Hantering för vilken tillstånd meddelats enligt 33 § skall förestås av tillståndshavaren eller annan lämplig, av honom utsedd person. Föreståndaren skall vara väl förtrogen med den hantering varom är fråga, med de däri förekommande brandfarliga varornas beskaffenhet och egenskaper samt med befintliga skydds- och säkerhetsanordningar. Han är ansvarig för att hanteringen bedrivs med iakttagande av därför gällande bestämmelser.

Är fråga om fabrik eller annan större anläggning, skall någon utses att vid förfall för föreståndaren inträda såsom dennes ställföreträdare. Vad i första stycket stadgas skall äga motsvarande tillämpning beträffande ställföreträdaren.

Tillståndshavaren skall skriftligen underrätta brandchefen om föreståndares och ställföreträdares namn, bostad och telefon.

Transport

36 §

Rörledning för transport av brandfarlig gas eller brandfarlig vätska skall med tillhörande anordningar vara så utförd, att det föreligger betryggande säkerhet för att vid transporten skada icke vållas genom brand eller annorledes.

37 §

Den som vill från hamn, upplag eller annan anläggning till avnämare eller annan mottagare utanför anläggningens område transportera brandfarlig vara medelst rörledning skall hava tillstånd till transporten.

Kommerskollegium äger i sina föreskrifter förordna, att tillstånd ej skall erfordras för kortare, lokal transport av brandfarlig vara medelst rörledning.

38 §

Transport medelst rörledning för vilken tillstånd meddelats enligt 37 § må icke påbörjas, förrän ledningen avsynats samt besked lämnats att den må tagas i bruk.

Utan hinder av att avsyning ej ägt rum må, om sprängämnesinspektionen efter samråd med vederbörlig brandmyndighet det medger, försöksdrift äga rum.

39 §

Verksamhet, avseende sådan transport medelst rörledning för vilken tillstånd beviljats, skall förestås av tillståndshavaren eller annan lämplig av honom utsedd person. Föreståndare skall vara väl förtrogen med rörledningens konstruktion, med de däri transporterade varornas beskaffenhet och egenskaper samt med befintliga skydds- och säkerhetsanordningar. Han är ansvarig för att verksamheten bedrivs med iakttagande av därför gällande bestämmelser.

Utses någon att vid förfall för föreståndaren inträda såsom dennes ställföreträdare, skall vad i första stycket stadgas äga motsvarande tillämpning beträffande honom.

Tillståndshavaren skall skriftligen underrätta brandchefen om föreståndares och ställföreträdares namn, bostad och telefon.

40 §

Bil, vilken är tillverkad för transport av brandfarlig gas eller brandfarlig vätska (tankbil), skall vara för ändamålet inrättad enligt föreskrifter som kommerskollegium utfärdar.

Tankbil må ej brukas utan att vara godkänd för sitt ändamål. Godkännande meddelas för en tid av högst tre år i sänder. Det utfärdas, efter särskild besiktning, av bilinspektör eller annan lämplig person, som kollegium förordnat på förslag av länsstyrelsen. Avgift för besiktningen skall erläggas enligt taxa som fastställs av kollegium.

Om godkännande skall meddelas skriftligt bevis. Beviset skall vid för färd medföras och av föraren på begäran företes för polisman, bilinspektör och företrädare för sprängämnesinspektionen.

Vad ovan säga, skall äga motsvarande tillämpning beträffande släpfordon och annat fordon, som, är tillverkat för transport av brandfarlig gas eller brandfarlig vätska.

41 §

Transporteras brandfarlig vara såsom stycke gods, skall den hållas tätt innesluten i behållare, som erbjuder erforderligt skydd mot skada under transporten.

42 §

Kommerskollegium äger i sina föreskrifter förordna om begränsning av de mängder i vilka brandfarliga varor m medföras å allmänt transportmedel även i övrigt meddela närmare bestämmelser om vad som till skydd mot skada skall iakttas vid transport av brandfarlig vara som vid lossning, lastning och tillfällig förvaring i samband med sådan transport.

Försäljning

43 §

Anordning, som vid försäljning av brandfarlig gas eller brandfarlig vätska användes för tappning, mätning eller liknande ändamål, skall jämte tillhörande utrustning vara så utförd, att det föreligger betryggande säkerhet för att skada icke vållas genom brand eller annorledes.

44 §

Försäljningsställe, där brandfarlig vara saluhålles, skall vara så inrättat att verksamheten där icke medför särskild fara för omgivningen, för de med verksamheten sysselsatta eller för allmänheten.

45 §

Den som vill yrkesmässigt försälja brandfarlig vara skall hava tillstånd till verksamheten, därest han avser att saluhålla varan annorledes än i slutna, av tillverkare eller leverantör färdigställda förpackningar.

Då så finnes kunna ske med hänsyn till försäljningsställes belägenhet och utrustning, försäljningsanordnings beskaffenhet, saluhållen varas mängd och egenskaper samt de omständigheter i övrigt under vilka verksamheten äger rum, må kommerskollegium i sina föreskrifter förordna, att tillstånd till verksamheten ej erfordras. Kollegium äger därvid, om skäl från brandfaresynpunkt äro därtill, föreskriva att i stället anmälan skall göras till brandchefen.

46 §

Försäljning för vilken tillstånd meddelats enligt 45 § må icke påbörjas, innan försäljningsstället avsynats samt besked lämnats att det må tagas i bruk.

47 §

Försäljningsställe, där motordrivmedel tillhandahålles allmänheten (bensinstation), skall därest tillstånd erfordras för försäljningen, förestås av tillståndshavaren eller annan lämplig, av honom utsedd person. Föreståndare skall vara väl förtrogen med de på försäljningsstället förekommande brandfarliga varornas egenskaper samt med befintliga skydds- och säkerhetsanordningar. Han är ansvarig för att verksamheten bedrivs med iakttagande av därför gällande bestämmelser.

Utses någon att vid förfall för föreståndaren inträda såsom dennes ställföreträdare, skall vad i första stycket stadgas äga motsvarande tillämpning beträffande honom.

Tillståndshavaren skall skriftligen underrätta brandchefen om föreståndarens och ställföreträdarens namn, bostad och telefon.

Vad i denna paragraf stadgas rörande bensinstation skall, därest kommerskollegium förordnar därom i sina föreskrifter, gälla även annat försäljningsställe, där brandfarlig vara saluhålles.

Ordningsföreskrifter

48 §

Behållare, vari brandfarlig gas eller brandfarlig vätska klass 1, klass 2 a eller klass 2 b är innesluten, skall, då den transporteras såsom styckegods eller ock yrkesmässigt saluhålls eller försäljes, vara på väl synlig plats försedd med tydligt och varaktigt märke som utvisar att innehållet är brandfarligt. Är behållaren förpackad, skall vad nys stadgats gälla jämväl höljet.

Kommerskollegium äger medgiva undantag från den i första stycket stadgade skyldigheten.

49 §

Till tankbil eller annat fordon hörande cistern så ock annan större behållare för transport av brandfarlig gas eller brandfarlig vätska skall vara tydligt och varaktigt märkt med ordet ”Brandfarligt”

Gäller transporten brandfarlig gas eller brandfarlig vätska klass 1, skall fordonet vara försett med skyltar av vilka detta framgår.

50 §

Vid anläggning för förvaring i upplag av brandfarlig vara skola såvida behov därav ej uppenbarligen saknas på lämpliga ställen anslag finnas uppsatta, genom vilka allmänheten upplyses om föreliggande brandfara. Vad sålunda stadgas skall äga motsvarande tillämpning i fråga om fabrik för tillverkning eller bearbetning av brandfarlig vara samt annan lokal eller plats, där sådan vara hanteras i större mängd.

51 §

Ej må någon inom anläggning, lokal eller område, där brandfarlig vara förekommer under sådana omständigheter att brand lätt kan uppstå, medföra eller tända eld eller röka tobak. Anslag med förbud härom skola uppsättas på lämpliga ställen.

I den mån betryggande åtgärder vidtagits till förhindrande av brand må, för särskilt tillfälle eller tills vidare,

undantag från förbud meddelas beträffande visst utrymme eller område eller i fråga om viss anordning.

Undantag, som är avsett gälla tillsvidare, meddelas av tillståndsmyndigheten, såvitt rör tillståndspliktig verksamhet. I övriga fall meddelas undantag i den ordning kommerskollegium bestämmer.

52 §

Närmare bestämmelser om märkning och anslag som sägs i 48–51 §§ utfärdas av kommerskollegium.

Kollegium äger ock i övrigt meddela föreskrifter om vad som vid förvaring, hantering och försäljning av brandfarlig vara skall iakttas för bevarande av ordning och säkerhet.

Handläggning av ärenden

53 §

1 mom. Ansökan om tillstånd eller om förhandsbesked skall upprättas skriftligen och, jämte den utredning sökanden vill åberopa, i tre exemplar ingivas till tillståndsmyndigheten. Ansökningen skall vara åtföljd av erforderliga ritningar jämte beskrivning samt, där ärendets art så kräver, av planskiss eller plankarta över anläggningsområdet och intilliggande områden. Jämväl dessa handlingar skola ingivas i tre exemplar.

Erfordras uppgift eller utredning utöver vad sökanden tillhandahållit och kan denna icke lämpligen införskaffas genom tillståndsmyndighetens försorg, äger myndigheten förelägga sökanden att inom viss tid inkomma därmed vid äventyr att ansökningen eljest förklaras förfallen.

2 mom. Ansökan skall, utom i fall som nedan sägs, ingivas till byggnadsnämnden i kommun, där anläggning som avses med ansökningen skall ligga.

Ärende om tillstånd till transport medelst rörledning upptages av länsstyrelsen, därest rörledningen skall sträcka sig genom mera än en kommun, och av Konungen, om rörledningen skall sträcka sig genom mera än ett län.

Vad i 16 § stadgas skall äga motsvarande tillämpning då länsstyrelse är tillståndsmyndighet.

54 §

Där med hänsyn till ärendets beskaffenhet erfordras att ansökan om tillstånd eller förhandsbesked bringas till allmänhetens kännedom, skall tillståndsmyndighet på sökandens bekostnad låta kungöra ansökningen i tidning i orten.

I kungörelsen skall viss tid angivas, inom vilken erinringar mot ansökningen må göras hos tillståndsmyndigheten. Intill utgången av denna tid skall ett exemplar av handlingarna i ärendet finnas tillgängligt hos myndigheten. Underrättelse härom skall intagas i kungörelsen.

55 §

1 mom. Byggnadsnämnd skall såsom tillståndsmyndighet beträffande ansökan om tillstånd, vilken ej finnes genast böra avslås, samråda med brandchefen och miljö- och hälsovårdsnämnden samt, då fråga är om bensinstation som ligger i anslutning till väg eller gata, med väghållaren och polismyndigheten.

Avser ansökningen cistern eller annan anläggning under jord eller i bergrum, cistern utomhus eller öppen lagerplats eller ock transport medelst rörledning, skall byggnadsnämnden samråda jämväl med distriktsingenjören för vatten och avlopp, därest fråga är om brandfarlig vätska.

I den mån det erfordras med hänsyn till ärendets beskaffenhet och betydelse, skall byggnadsnämnden tillika samråda med andra myndigheter, vilkas ämbetsområde beröres av den åtgärd som avses med ansökningen.

Sedan övriga myndigheter hörts, skall sprängämnesinspektionens yttrande inhämtas, om ärendet rör förvaring i större omfattning, områdestillstånd, hantering i fabrik eller transport medelst rörledning eller eljest är av särskild betydelse. Är sprängämnesinspektionen av annan mening än brandchefen eller finner inspektionen att fråga är om väsentlig avvikelse från tidigare tillämpning av bestämmelse om brandfarliga varor, skall inspektionen samråda med statens brandinspektion innan yttrandet avgives.

2 mom. Förlängning av förut meddelat tillstånd må beviljas utan iakttagande av bestämmelserna i 1 mom.

3 mom. Innan förhandsbesked lämnas, skall byggnadsnämnden i den mån det erfordras för ärendets avgörande, samråda med brandchefen och hälsovårdsnämnden, länsarkitekten, länsbrandinspektören, distriktsingenjören för

vatten och avlopp, sprängämnesinspektionen samt annan kommunal eller statlig myndighet, vilken bedömes hava intresse att bevaka i ärendet.

4 mom. Länsstyrelse skall såsom tillståndsmyndighet sörja för att i tillståndsärende vederbörande kommunala myndigheter och övriga myndigheter, vilkas ämbetsområde beröres, få tillfälle att framföra sin mening i ärendet.

56 §

Är åtgärd för vilken tillstånd sökes beroende av myndighets beslut jämväl i annat hänseende än som avses med denna förordning, må tillståndsmyndigheten låta anstå med prövning av ansökningen till dess frågan om dylikt beslut blivit avgjord. Ankommer beslutet på annan myndighet än tillståndsmyndighet, bör sökanden hänvisas till denna myndighet.

57 §

Tillstånd meddelas att gälla tillsvidare eller under viss tid för envar som därunder behörigen driver den med tillståndet avsedda verksamheten. Tillstånd till förvaring i underjordisk cistern beviljas för högst tio år i sänder. Erfordras tillstånd av annan myndighet än tillståndsmyndigheten, bör i beslutet intagas erinran därom.

58 §

Beslut i ärende om brandfarliga varor skall meddelas sökanden skriftligen.

Innebär beslut att tillstånd beviljas, skall ett exemplar av de ingivna ritningarna, sådana de i ärendet blivit godkända, jämte beskrivning och inlämnad karta bifogas tillståndsbeviset. Ett exemplar av samtliga i ärendet ingivna handlingar skall förvaras hos tillståndsmyndigheten. Det åligger tillståndsmyndigheten att snarast tillställa brandchefen, hälsovårdsnämnden samt annan myndighet, som hörts i ärendet, en avskrift av tillståndsbeslutet samt att om detta underrätta enskild sakägare, vilken yttrat sig.

Vad i första och andra styckena stadgas skall i lämpliga delar gälla förhandsbesked.

59 §

Till avsyning enligt denna förordning skall i god tid kallelse sändas till sökanden eller ombud för honom, brandchefen, annan sakkunnig vars närvaro finnes erforderlig ävensom sprängämnesinspektionen, därest inspektionen hos tillståndsmyndigheten anmält att den önskar vara företrädd vid avsyningen.

Över avsyning skall protokoll upprättas. Skriftligt bevis om avsyningen och vad därvid förekommit skall tillställas sökanden.

Av den på vars begäran avsyning äger rum får kommunen taga ut avgift med högst det belopp som motsvarar kommunens genomsnittliga kostnad för avsyningen.

Taxa för avgifter att i anledning av avsyning erläggas till byggnadsnämnden utfärdas av länsstyrelsen på begäran av kommunen. Avgift erlägges av den på vars begäran avsyning äger rum.

60 §

Innan beslut fattas om återkallelse av tillstånd skall, om det kan ske utan allvarlig olägenhet, tillfälle beredas tillståndshavaren att yttra sig.

61 §

Klagan över byggnadsnämnds eller brandchefs beslut enligt denna förordning ömås föras genom besvär hos länsstyrelsen.

Över länsstyrelsens beslut må besvär anföras hos Konungen.

Medicinalstyrelsen, statens brandinspektion, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, statens vatteninspektion samt sprängämnesinspektionen äga rätt att föra talan mot beslut varigenom tillstånd beviljats.

62 §

Anmälan till brandchef skall göras skriftligen i två exemplar. Den skall ingivas senast då anläggning eller anordning som avses med anmälningen tages i bruk.

I anmälan skall uppgift lämnas om anmälarens namn och adress, om anläggningens eller anordningens belägenhet och beskaffenhet samt om arten och den ungefärliga mängden av de brandfarliga varorna. Anmälaren är pliktig att efter anmodan av brandchefen fullständiga sin anmälan.

Gäller anmälan förvaring av brandfarlig vätska å öppen lagerplats eller i utomhus belägen cistern, skall brandchefen översända det ena exemplaret av anmälningen till länsstyrelsen. Är fråga om tillverkning, bearbetning eller liknande hantering av brandfarlig gas eller brandfarlig vätska, skall brandchefen underrätta sprängämnesinspektionen om anmälningen.

Ansvarsbestämmelser m.m.

63 §

1 mom. Till dagsböter dömes den som

- a) förvarar, hanterar, transporterar eller försäljer brandfarlig vara utan att innehava tillstånd då sådant erfordras;
- b) utan erforderligt medgivande utnyttjas meddelat tillstånd utan föregående avsyning och besked att avsynad anläggning eller anordning må tagas i bruk;
- c) i verksamhet, för vilket tillstånd meddelats, åsidosätter föreskrift i tillståndsbeslutet eller vidtager ändring, som innebär väsentlig avvikelse vad i beslutet förutsatts;
- d) åsidosätter föreskriven skyldighet att göra anmälan hos brandchefen;
- e) brukar eller låter bruka tankbil eller annat för transport av brandfarlig gas eller brandfarlig vätska tillverkat fordon, som icke är i föreskriven ordning godkänt för sitt ändamål;
- f) saluhåller, försäljer eller nyttjar anordning för förvaring, hantering, transport eller försäljning av brandfarlig vara utan att anordningen är behörigen godkänd, oaktat godkännande enligt förordnande av kommerskollegium erfordras;
- g) saluhåller eller försäljer anordning, vilken utmärkts som typgodkänd, oaktat anordningen icke är utförd i enlighet med godkännandet; eller
- h) i ansökan enligt denna förordning eller i anmälan till brandchefen lämnar oriktig uppgift rörande förhållande av betydenhet.

2 mom. Till böter, högst trehundra kronor, dömes förare av fordon som avses i 40§, därest han under färd icke medför vederbörligt bevis om godkännande. Styrker föraren senast å tredje söckendagen efter det han ertappats hos vederbörande polismyndighet eller åklagare, att ha innehade bevis vid tiden för förseelsen, och giva omständigheten vid handen att förseelsen haft sin grund i tillfälligt förbiseende, skall han dock vara fri från ansvar.

3 mom. Till dagsböter döms den som i annat fall än i 1 och 2 mom. sägs överträder stadgande i förordningen eller föreskrift, som meddelats med stöd därav, så ock den som eljest beträds med oaktsamhet vid befattning med brandfarlig vara.

För överträdelse av föreskrift som meddelats med stöd av 42 eller 52 § skall dock straffet vara böter, högst trehundra kronor.

4 mom. Begår någon gärning som avses i 1 mom. eller 3 mom. första stycket av oaktsamhet, vilken med hänsyn till omständigheterna är att anse såsom ringa, skall han vara fri från ansvar.

64 §

Den som deltagit i handläggning av ärende eller i förrättning enligt denna förordning må ej röja eller obehörigen utnyttja yrkeshemlighet, som därigenom blivit känd för honom, och ej heller, om det ej kan anses påkallat i tjänstens intresse, yppa arbetsförfarande eller affärsförhållande, vilket sålunda blivit honom kunnigt.

Bryter någon mot vad i denna paragraf stadgas, dömes till dagsböter eller fängelse i högst ett år. Gärningen må av allmän åklagare åtals endast efter angivelse av målsägande.

65 §

Har anläggning uppförts eller annan åtgärd vidtagits utan tillstånd där sådant erfordras jämlikt denna förordning eller har meddelat tillstånd upphört att gälla, är ägaren skyldig att undanröja eller ändra det utförda i den mån tillståndsmyndigheten meddelar föreläggande därom. I föreläggandet må utsättas vite eller föreskrivas att, i händelse av tredska, undanröjandet eller ändringen kommer att verkställas genom tillståndsmyndighetens försorg på den tredska kandes bekostnad.

66 §

Övertygas någon om gärning som sägs i 63 § och innefattade gärningen befattning med bristfälligt eller icke behörigen godkänd anordning för hantering, förvaring, transport eller försäljning av brandfarlig vara, skall anordningen förklaras förverkad till kronan, såvida gärningen medfört uppenbar fara för skada av betydelse genom brand eller annorledes. Finnes anordningen ej i behåll, skall i stället värdet förklaras förverkat.

Förklaras anordning förverkad, skall tillika innehåll och förpackning vara förverkade.

Är påföljd som i denna paragraf sägs uppenbart obillig, må den helt eller delvis eftergivnas.

67 §

Har anordning vilken innehåller brandfarlig vara tagits i beslag, skall den som verkställt beslaget tillse att den brandfarliga varan tillvaratages samt förvaras i enlighet med gällande bestämmelser eller försäljes eller ock att varan oskadliggöres, därest så finnes påkallat ur säkerhetssynpunkt.

Anordning som genom lagakraftvunnen dom förklarats förverkad skall försäljas, därest den kan utbjudas i fullgott skick och, där så erfordras, är behörigen godkänd. I annat fall skall anordningen oskadliggöras. Förverkad brandfarlig vara skall, därest den finnes i behåll, försäljas eller, om försäljning lämpligen ej bör ske, oskadliggöras.

68 §

Har innehavare av tillstånd enligt denna förordning genom lagakraftvunnen dom övertygats om gärning som sägs i 63 §, skall åklagaren ofördröjligen underrätta tillståndsmyndigheten.

Har någon genom lagakraftvunnen dom övertygats om att hava förövat gärning som sägs i 63 § 1 mom. g) skall åklagaren ofördröjligen underrätta myndighet, som meddelat tygodkännande.

Övergångsbestämmelser

69 §

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1963.

Genom förordningen upphäves förordningen den 7 oktober 1921 (nr 876) angående eldfarliga oljor och kungörelsen den 24 mars 1927 (nr 53) med vissa bestämmelser angående kontrollandet för undersökning av eldfarliga oljor.

Förekommer i lag eller författning hänvisning till stadgande, som ersatts genom bestämmelser i nya förordningen, skall den bestämmelsen i stället tillämpas.

70 – 75 §§

Berör övergångsregler som ej har avskrivits här

Avskrift gjord av Värmlands Brandhistoriska Klubb december 2011